

Links is vergeten dat de natuur lijdt onder overbevolking

Posted on 31 januari 2026 by Hans Wansink

Nederland heeft nu meer dan 18 miljoen inwoners. Links maakt zich daar nog niet echt druk om. Wat het D66 van kandidaat-premier Rob Jetten betreft moeten er – hoewel zijn partijgenoot Roger van Boxtel dat later afdeed als ‘metaforisch’ – tien nieuwe steden worden gebouwd. Zestig jaar geleden was dat heel anders. Toen waren het juist de progressieven die zich zorgen maakten over de bevolkingsgroei. En dat terwijl er in 1966 in ons land nog maar ongeveer 12,2 miljoen mensen woonden. Raar maar waar: hoewel links de eigen zorgen van toen vergeten lijkt te zijn, zijn de linkse argumenten van toen actueler dan ooit.

70 procent van de Nederlanders vond in 1966 dat er sprake was van overbevolking. De gloednieuwe partij D’66 (toen nog met apostrof) van Hans Gruijters en Hans van Mierlo sprak van ‘een zeer verontrustend verschijnsel’. D’66 pleitte voor opname van de pil in het ziekenfondspakket en voor ‘een verantwoorde meningsvorming omtrent het toestaan van vrijwillige vruchtafdrijving’. Dat was een gedurfd standpunt in een land waar de confessionelen in dit opzicht nog de dienst uitmaakten.

Terug naar 10 miljoen

In de jaren zeventig werden ook natuurbeschoud en internationale solidariteit in de strijd geworpen als argument tegen overbevolking. PvdA-econoom Jan Tinbergen vond dat Nederland een bijdrage moest leveren aan het terugdringen van milieuverontreiniging en aan het inperken van de overbevolking in de hele wereld. De Nederlandse bevolking moest terug naar 10 miljoen. Zijn collega Jan Pen (ook van de PvdA) deed er nog een schepje bovenop. Hij vond 5 à 6 miljoen wel genoeg.

Beide economen waren lid van de Staatscommissie Bevolkingsvraagstuk, ingesteld in 1972. Deze commissie onder voorzitterschap van PvdA-professor Piet Muntendam adviseerde dat de Nederlandse bevolking 'stationair' op 12 miljoen inwoners gehandhaafd moest blijven. Muntendam voorspelde dat 'de belangrijke verarming van flora en fauna' en 'de versnippering en vermindering van de open ruimte' alleen maar zouden toenemen. Conclusie: 'Duidelijk is dat een afnemende bevolkingsgroei op het handhaven van milieukwaliteit en kwantiteit een positieve invloed uitoefent.'

Dat geldt vijftig jaar later met zes miljoen inwoners extra natuurlijk nog veel sterker: bevolkingsgroei staat haaks op natuurbeschoud. Nederland kan geen immigratieland zijn. Dat was in de jaren zeventig trouwens al officieel regeringsbeleid. Daarbij ging het niet om asielzoekers, want er waren minder dan duizend asielaanvragen per jaar. Het ging om arbeidsmigratie. Daar moest een einde aan komen.

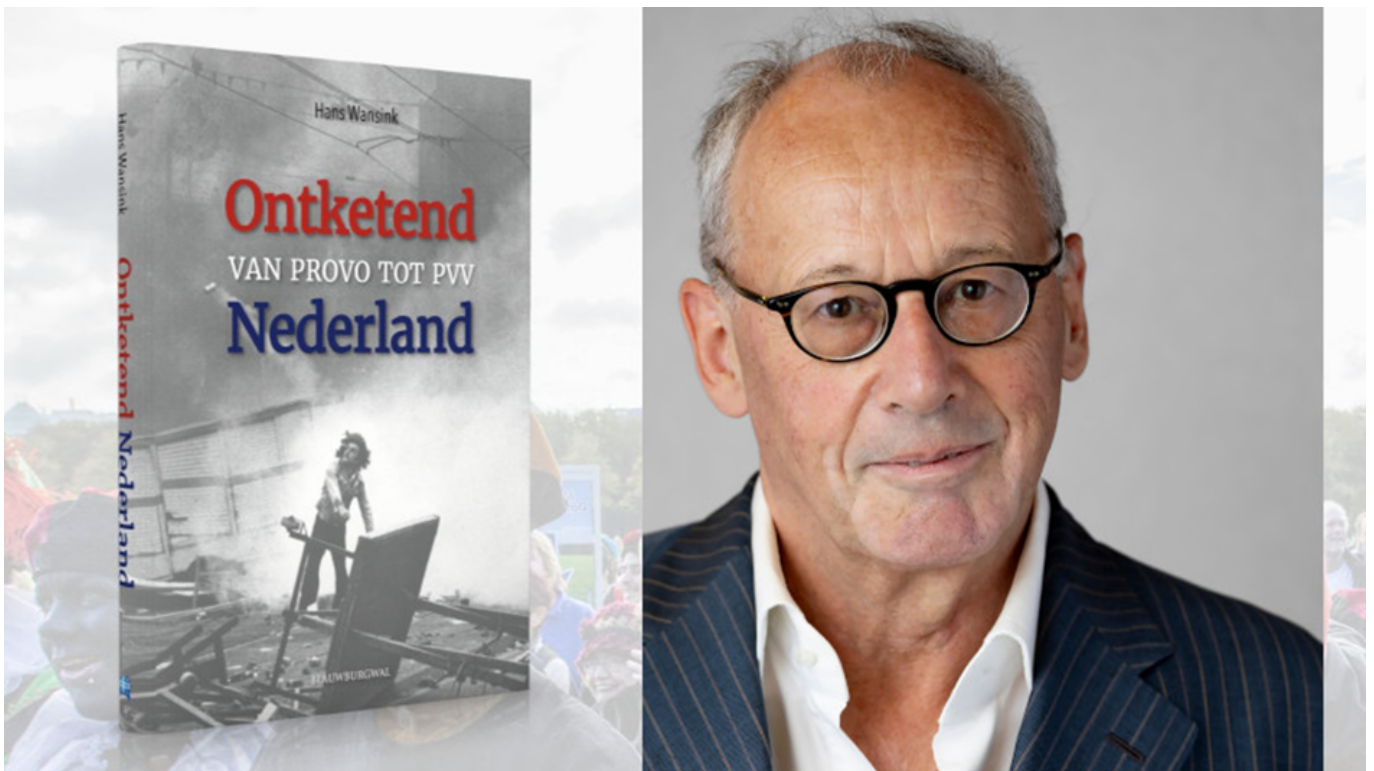
'Gastarbeid', stelde de commissie-Muntendam begin jaren zeventig, 'heeft overwegend negatieve effecten voor zowel het land van herkomst als bestemming'. De oplossing was: investeren in machines, betere beloning voor onaangenaam werk en betere arbeidsomstandigheden. Zo konden de eigen Nederlandse werklozen weer aan de slag. Het was een prima advies. Toch kwam er niets van terecht, want de werkgevers deden niet mee.

Hoog tijd om consequent te zijn

En politiek links deed evenmin mee. Van een hoog geboortecijfer is al lang geen sprake meer, nu neemt de bevolking uitsluitend toe door een hoog migratiesaldo. En links maakt wel – en terecht – bezwaar tegen de behandeling van de gastarbeiders van nu, maar wil het niet of nauwelijks hebben over de voortgaande

overbevolking door hoge asielcijfers.

Ondertussen staan diezelfde linkse partijen onverminderd op de bres voor milieu, natuur en – tegenwoordig ook – het klimaat, maar zijn ze vergeten wat een halve eeuw geleden ook al waar was: een groeiende bevolking en het bouwen van nieuwe steden zitten natuurbehoud in de weg. Hoog tijd om consequent te zijn en de wetenschap van toen toe te passen in het heden.

Hans Wansink is historicus en journalist. Dit artikel is ontleend aan zijn pas verschenen boek 'Ontketend Nederland. Van Provo tot PVV'. Het boek is verschenen bij Uitgeverij Blauwburgwal, kost €29,95 en is [HIER](#) te bestellen.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt volledig mogelijk gemaakt door de donateurs. Doet u mee, ook in het nieuwe jaar? [Doneren kan zo](#). Hartelijk dank!